13.5.2024

Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta, kirjallinen lausunto 14.5.2024

Asia: VNS 2/2024 vp Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2025–2028

Pyydettynä lausuntona Valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmaksi vuosille 2025–2028 Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

- Kannatamme hallituksen pyrkimystä tasapainottaa Suomen julkista taloutta ja hillitä velkaantumista. Näemme kehysmenettelyn uskottavuuden palauttamisen välttämättömänä julkisten menojen hillitsemisen välineenä. Teollisuuden kilpailukyvyn vahvistaminen ja vihreiden investointien edellytysten parantaminen on nähdäksemme Suomeen kestävän kasvun edellytys.

- Ympäristöhallinnon osalta toivomme, että ympäristövaliokunta kiinnittää erityistä huomioita luvituksen resursoinnin kokonaistilanteeseen ja varmistaa osaltaan luvituksen riittävän resursoinnin ml. AVI:t ja hallinto-oikeudet (Vaasan hallinto-oikeus).

- Monimuotoisuuden ja luonnonsuojelun edistämisen osalta korostamme vapaaehtoisuuteen perustuvan suojelun ja muiden monimuotoisuustoimien edistämisen tärkeyttä. Lisäksi monimuotoisuuden edistämiseen tarvitaan tutkimusta ja avointa luontotietoa ja korostammekin tutkimukseen ja tiedon saatavuuteen tehtäviä rahallisia panostuksia. Olemme huolissamme siitä, että vanhojen ja luonnontilaisten metsien maastossa toteutettavaan kartoitukseen ei kehysriihessä otettu kantaa.

Yleinen talouspolitiikka

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen tavoitteena on vakauttaa julkisen velan suhde bruttokansaintuotteeseen ja kääntää se tämän vaalikauden jälkeen pysyvästi laskuun. Valtion budjettitalouden alijäämän arvioidaan vuosina 2025—2028 olevan keskimäärin 8,5 mrd. euroa ja se pienenee kehyskauden loppua kohden ollen 7,0 mrd. euroa vuonna 2028.

Hallitusohjelman talouspolitiikan tärkein päämäärä on saada Suomen talous kasvuun käynnistämällä työllisyyttä ja kasvua vauhdittavia rakenteellisia uudistuksia, joiden myönteiset vaikutukset julkiseen talouteen näkyvät vasta tulevina vuosina.

Metsäteollisuus ry pitää hyvänä hallituksen päätöstä ryhtyä talouspolitiikan suunnanmuutokseen. Myös investointiohjelman käynnistäminen on aiheellinen ja hallituksen teollisuuspoliittisen kokonaisuuden toteuttamisen yksi kulmakivi.

Rakennetun ympäristön vähähiilisyys

Rakennukset aiheuttavat yli 30 % Suomen kasvihuonekaasupäästöistä. Tarve vähäpäästöisyyden kehitystyölle on tunnistettu hallitusohjelmassa, jotta Suomi voi saavuttaa tavoitellun hiilineutraaliuden vuonna 2035. Yhtenä keinona kehitystyölle on toiminut Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma, jonka tavoitteena on vauhdittaa rakennusalan ilmastonmuutosta torjuvien ja vähähiilisyyttä tukevien teknologioiden, palveluiden ja toimintamallien käyttöönottoa, toimintatapojen muutosta ja lisätä tuottavuutta. Tukiohjelman tulokset ovat osoittautuneet hyviksi etenkin julkisten hankkeiden osalta. Ohjelman rahoituksen jatkosta ei kuitenkaan ole nähtävissä viitteitä, jota voidaan pitää ristiriitaisena ottaen huomioon hallituksen hiilineutraaliustavoitteen. Hallitusohjelmassakin korostetaan toimia puurakentamisen kehittämiseksi ja etenkin puurakentaminen on merkittävä osa pitkäikäistä hiiltä sitovaa rakentamista.

Ympäristöhallinto

Metsäteollisuus ry kannattaa hallituksen tavoitetta sujuvoittaa ja nopeuttaa luvitusta. Keinoiksi on aiemmin mainittu muun muassa yhden luukun malli, ympäristölupakäsittely kokoaminen yhtenä viranomaisena toimivaan valtakunnalliseen kokonaisuuteen, käsittelyajat investointien vaatimille kaavoitus-, rakennus-, ympäristö- ja vesilupaprosesseille sekä niitä koskeville valituksille, viranomaisten keskinäisten valitusoikeuksien rajoittaminen sekä YVA-menettelyn selkeyttäminen ja yhteensovittaminen.

Tavoitteet edellyttävät luvitukseen liittyvien viranomaistehtävien riittävää resursointia. Toivomme, että ympäristövaliokunta kiinnittää huomioita luvituksen resursoinnin kokonaistilanteeseen ja varmistaa osaltaan luvituksen riittävän resursoinnin ml. AVI:t ja hallinto-oikeudet (Vaasan hallinto-oikeus).

Monimuotoisuuden ja suojelun edistäminen

Metsäteollisuus ry korostaa luonnon monimuotoisuuden edistämisen tärkeyttä. Edistäminen kattaa sekä aktiiviset arjen toimet että arvokkaimpiin kohteisiin suunnatun suojelun. Halusta sitoutua monimuotoisuuden edistämiseen kertoo myös yhdessä Sahateollisuus ry:n kanssa 12.9.2023 julkaistu puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustiekartta.

Metsäteollisuus ry pitää tärkeänä vapaaehtoisuuteen perustuvan suojelun ja muiden monimuotoisuustoimien edistämistä, eli juuri niitä toimia, joita sekä METSO- että Helmi-ohjelmien kautta toteutetaan. Metsäteollisuus ry:n mielestä METSO-ohjelmaan kohdistuvat leikkaukset ovat valitettavia. Samalla kuitenkin ymmärrämme julkisen talouden korjaustarpeen, joka heijastuu laajasti eri sektoreille, myös

monimuotoisuustoimiin. Helmi-ohjelman soiden suojelulle osoitettua määrärahaa pidämme kannatettavana.

Metsäteollisuus ry pitää kriteerit täyttävien vanhojen ja luonnontilaisten metsien suojelua tärkeänä. Kriteerien mukaiset metsät tulee kartoittaa maastossa julkisen tahon toimesta. Siksi onkin erittäin valitettavaa, että vanhojen ja luonnontilaisten metsien kartoitukseen ei kehysriihessä otettu kantaa.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja